

W

Woord van de dag
Kadaverecologie
de Verdieping 12-13

Hack Amerikanen doelwit van NSO-software

Amerikaanse medewerkers van het ministerie van buitenlandse zaken zijn bespioneerd met behulp van spionagesoftware van het Israëlische bedrijf NSO Group. Het gaat om minstens negen ambtenaren, van wie een

deel in het buitenland gestationeerd was, meldt persbureau Reuters. Het is nog onduidelijk welke partij achter de spionage zat. NSO Group wilde weinig loslaten over de kwestie, maar zegt de zaak te onderzoeken. TROUW

Beiaardier Gijsbert Kok op het carillon van de Grote Kerk in Den Haag. FOTO PHIL NIJHUIS

Hoe vang je de jarige kroonprinses Amalia in muziek?

Carillon reportage • Beiaardiers spelen dinsdag door heel Nederland *Amalia Achttien*, een klinkend cadeau aan de jarige kroonprinses. *Trouw* beklom alvast de klokkentoren en kreeg een voorproefje.

Peter van der Lint
Den Haag

Het zijn 321 steile treden, volgens Gijsbert Kok. En hij kan het weten, want drie keer per week beklimt hij de klokkentoren van de Grote Kerk in Den Haag om daar helemaal bovenin het carillon te bespelen. Dinsdag, op de verjaardag van de kroonprinses, is hij een van de vele beiaardiers die door heel Nederland het door Bob Zimmerman gecomponeerde *Amalia Achttien* zal spelen. Vandaag gaat hij de compositie alvast een keer uitproberen op het carillon.

En dus gaan we puffend en hijgend de 75 meter op weg naar boven. Kok is stadsbeiaardier van Den Haag, en speelt drie keer per week van 12 tot 1 uur. Van Bach tot sinterklaasliedjes, het kan van alles zijn. Dat maakt zijn vak zo leuk vindt hij.

Krijgt Kok eigenlijk weleens reacties van al die toevallige, anonieme luisteraars beneden? “Dat is heel wisselend”, zegt hij. “Soms heeft iemand ineens een totaal onbekend stuk van Pachelbel herkend, wat verbazingwekkend is. En toen ik in carnavalstijd eens *Mien waar is mijn feestneus* van Toon Hermans speelde, vertelde een zwaar depressieve

dame me later toen ik beneden kwam dat ze er weer helemaal tegeenaan kon.”

Nee, van Amalia verwacht hij niet direct een reactie. Het Hof heeft al laten weten dat ze niet in staat zijn om dinsdag te komen luisteren. “Ze hebben vriendelijk gevraagd of we de muziek op willen sturen.”

We zijn inmiddels boven gekomen. Kok doet oude schoenen aan (“daarmee speel je het lekkerst”) en zet de verwarming aan. “Daar merk je pas wat van als het uur weer voorbij is”, zegt hij verontschuldigend. De wind giert om de toren heen en Kok begint te spelen. Iets Argentijns, vanwege Amalia’s moeder. Binnen in de speelkamer hoor je vooral het geratel van het mechaniek, dat met de nodige kracht met handen en voeten in beweging moet worden gezet. “Het is geen karate, maar wel

‘Amalia lijkt me een leuke, vrolijke meid, dus ik heb vrolijke muziek gemaakt’

heel fysiek. Eelt krijg je op de zijkant van je pinken. Met het gewicht van je handen kun je de dynamiek variëren.”

Na de variaties die de 10-jarige Mozart in Den Haag schreef op *Laat ons juichen, Batavieren* volgen twee adventcomposities van Bach. “Ik

merk dat ik een beetje uitstelgedrag vertoon”, mompelt Kok terwijl hij in zijn stapel bladmuziek rommelt. Maar dan legt hij toch de nieuwe compositie op de lessenaar, en zweeft Amalia Achttien voor het eerst door de Hofstad. Dinsdag om 16.15 uur is de officiële première van

het vijf minuten durende stuk, live te volgen op het YouTubekanaal van Stichting Carillon Den Haag. “Ik speel dinsdag een kwartiertje, dus er moet nog wel wat bij”, vindt Kok. “*La Valse d’Amélie* uit die mooie film misschien. Of gewoon *Happy Birthday*?”

Bob Zimmerman: ‘Haar naam omzetten in tonen vind ik flauw en oubollig’

Bob Zimmerman ziet zijn compositie **vooral als een cadeautje. Muziek voor bij een feestelijke gebeurtenis**, die door het hele land klinkt. “Dat laatste vind ik virtueel verbindend, een vorm van verspreiding die met niets te vergelijken is.”

“Ik ken Amalia niet persoonlijk, maar **ze lijkt me een leuke, vrolijke meid, dus heb ik vrolijke muziek gemaakt**. Ze wordt achttien en dat is toch een keerpunt in je leven. Heel symbolisch. Muziek is eerst en vooral emotie, en wij ambachtslieden moeten dat over zien te brengen. Nee, ik heb niet de letters van haar naam omgezet in tonen. Dat vind ik flauw en oubollig. En bovendien zou niemand het horen. Mensen lopen toevallig buiten en horen

de klokken ineens boven hun hoofd, men rekent er niet op. Vooral over die perceptie heb ik nagedacht en dat bepaalde mede de vorm.

“**Het staat in D-groot, een frisse en vrolijke toonsoort die past bij een jonge meid**. Ik heb voor een rondo-vorm gekozen. Het rondo was vaak de feestelijke afsluiting van een sonate of symfonie. Je hoeft er niet heel geconcentreerd naar te luisteren, en er zit een refreintje in dat steeds terugkeert. Ik heb me uiteraard laten voorlichten over het carillon, want daar wist ik niks van. **Ik ben met beiaardier Boudewijn Zwart op de Amsterdamse Westertoren geweest**. Je voelt daar de historie en via die klokken is er een connectie met de Oranjes.

Dat inspireerde enorm. Ik heb daarna een schets gemaakt, en die aan Zwart laten zien.” “Ik weet niet welk instrument ik gekozen zou hebben als het niet voor carillon bedoeld was. Omdat dat nooit aan de orde is geweest. Het hangt van de situatie af, maar misschien hadden er dan wel meer popachtige elementen in gezeten, meer passend bij Amalia. Maar nogmaals, ik ken Amalia niet. **Of ik koningsgezind ben doet weinig ter zake, ik ben daar volkomen neutraal in. Het zijn aardige mensen**. Ik ga dinsdag met veel plezier de muziek overhandigen aan de burgemeester van Den Haag, en daarna luisteren we naar Gijsbert Kok op het carillon van de Grote Kerk.”